

Apostrof – odsuvník' neplést s jednoduchou, uvozovkou'

- Používá se pro vynechání části letopočtu: jaro '98.
- V cizích jazycích: d'Artagnan.

Řekl: „V létě '89 zemřela.“
d'Artagnan

porovnejte tvar

Uvozovky – „Přisazují se k textu bez mezer.“

– Čeština: 99dvojité⁶⁶ 9jednoduché⁶ »boční« ›jednoduché boční«

– Angličtina: ⁶⁶dvojité⁹⁹ ⁶jednoduché⁹

– Francouzština: « dvojité » [další jazyky viz.: cs.wikipedia.org/wiki/Uvozovky](https://cs.wikipedia.org/wiki/Uvozovky)

Řekl: „Běž!“ **případně** Řekl: „Byl to ‚elegantní‘ muž.“

Řekl: „,Elegán‘ to byl.“ (s tenká mezera zabrání vzniku trojitě ,,,)

Řekl: »Běž!« **případně** Řekl: »Byl to ›elegantní‹ muž.«

He said: “Go!” **anglicky** « Il a dit: Allez! » **francouzsky**

Pozor neplést s 1,5[⊝] 2[⊝] 50°05'20"
(1,5 palce) (2 stopy) (zeměpisné souřadnice)

Uvozovky ve spojení s dalšími interpunkčními znaménky

- O pořadí psaní tečky (,;!?) před nebo za uvozovky rozhoduje stavba věty.
- Raději si sporné případy ověřte (<http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=162>).

Řekl: „Stůj.“

„Stůj,“ řekl.

„Stůj,“ řekl, „nebo střelím!“ (vložená uvozovací věta do přímé řeči)

Řekl, že „tentokrát to bylo naposled“.

Řekl: „Tentokrát to bylo naposled.“

To byla ta „příšera“, kterou ženy pomlouvaly.

Závorky (kulaté závorky), [hrnaté závorky] a {svorky}

– Přisazují se ke slovu bez mezer.

Text v závorkách vložený ve větě (tečka za závorkou).
Celá věta je v závorkách. (Tečka je uvnitř závorek.)
(Pokud vkládáme do textu v závorkách ještě další slova
v závorce, musíme použít jiný typ [tvar] závorek.)

x/y

Lomítko

- Přisazují se ke slovu bez mezer.
- Není doporučeno lomítkem nahrazovat závorky.

ženy/muži

60 km/h

2012/13

tel./fax

1/3 (třetina)

V textu citovaná píseň:

Skákal pes / přes oves, / přes zelenou.

Lomítko (vyjíměčně s mezerami) odděluje jednotlivé řádky písničky:

*Skákal pes
přes oves,
přes zelenou...*

Tilda

– Používá se v sazbě slovníků a rejstříků knih k nahrazení opakujících se slov.

Strašidlo

~ Vodní *127–130*

~ Luční *131*

~ Hřbitovní *143*

~ Lesní *156*

Strašidlo

~ Vodní *127*

~ ~ žbluňkací *127*

~ ~ čvachtací *129*

~ Luční *131*

~ ~ bloudivé *132*

~ ~ tancechtivé *133*

Puntík

- Používá se ke zvýraznění textu nebo jako začátek jednotlivých odrážek.
- Lze jej nahradit pomlčkou, nebo si grafik navrhne vlastní grafický prvek.

Strašidlo

- Hřbitovní
- Lesní
- Vodní
- Luční

Strašidlo

- Hřbitovní
- Lesní
- Vodní
- Luční

Hvězdička a křížek

- Znaky pro narození a úmrtí, oddělují se úzkou mezerou.
- Hvězdička se používá také jako odkaz na poznámku.

Jan Veselý*_{□□}2005

Jiří Smutný†_{□□}1989

Poznámka se vztahuje *k pojmu ve větě**.

Poznámka se vztahuje k celé větě.*

Ve vědeckých textech¹ se obvykle poznámky² označují čísly³.

Ampersand (and, náhrada spojky a)

– Původně je to slitek latinského „et“.

Procter & Gamble

Procter & Gamble

Paragraf

– Používá se pro označování větších oddílů textu právního předpisu.

Podle §_15, odst. 3

3 000 °C 3+5

Číslo a jednotky

- V beletrii se obvykle nahrazují slovy (Po cestě kráčely tři ženy).
- Mezerou oddělujeme řády po třech číslicích (1 230 000 Kč).

50_Kč <i>nebo</i> 150,-	5× <i>nebo</i> 5krát	6_12_2013
5_°C	5x <i>ne písmeno x</i>	6/12_2013
2_hodiny	5 × 2 cm	6. 12.'13
2hodinový	15.20 hod.	2013-2015
uspěl na 100_%	15:20 hod.	2.-3. 5. 2006
100% úspěch	15:20:06	2. 3._4. 5. 2006

X|XXXX

Mezera

- Šířka mezer je při sazbě na praporek konstantní a při sazbě do bloku proměnlivá.
- V InDesignu lze vložit speciální mezeru, např.: PEVNÁ (nerozdělitelná – v|koši, 100|m, A.|Tichá).

Písmo	▶
Velikost	▶
Hledat a nahradit...	⌘F
Kontrola pravopisu	▶
Volby textového rámečku...	⌘B
Ukotvený objekt	▶
Změnit malá a velká písmena	▶
Zobrazovat skryté znaky	⌘⇧I
Vložit poznámku pod čarou	
Vložit proměnnou	▶
Vložit speciální znak	▶
Vložit prázdné místo	▶
Vložit znak rozdělení	▶
Vyplnit zástupným textem	
Tagovat text	▶
Automaticky tagovat	⌘⇧F7
Interaktivně	▶
Upravit v editoru článku	⌘Y
InCopy	▶
Nová poznámka	

Dlouhá mezeru	⇧⌘M
Krátká mezeru	⇧⌘N
Pevná mezeru	⌘⇧X
Nedělitelná mezeru (pevná šířka)	
Vlasová mezeru	
Šestinová mezeru	
Tenká mezeru	⌘⇧M
Čtvrtinová mezeru	
Třetinová mezeru	
Interpunkční mezeru	
Číselná mezeru	
Zarovnávací mezeru	

Použití zúžené mezery:

- za čárku, tečku, apostrof
- k uvozovkám
- mezi čísla a jednotky (2kg)
- kolem pomlčky
- tam, kde normální mezery vytvoří díru

ZADÁNÍ: Vyberte si dvoustranu časopisu nebo novin a hledejte typografické chyby.

Literatura:

BERAN, Vladimír & kolektiv: *Aktualizovaný typografický manuál*. Kafka design, Praha, 2005; 180 str.

BLAŽEJ, Bohuslav: *Grafická úprava tiskovin*.
Státní pedagogické nakladatelství Praha, Praha, 1990; 192 str.

BLAŽEK, Filip – KOČIČKA, Pavel: *Praktická typografie*. Druhé vydání.
Computer press, Brno, 2004; 288 str.

HLAVSA, Oldřich: *Typografická písma latinková*.
Státní nakladatelství technické literatury, Praha, 1960; 494 str.

MUZIKA, František: *Krásné písmo ve vývoji latinky I, II*.
Státní nakladatelství krásné literatury a umění, Praha, 1963; 680 + 668 str.

PECINA, Martin: *Knihy a typografie*. Druhé vydání. Host, Brno, 2012; 312 str.

SAMARA, Timothy: *Grafický design. Základní pravidla a způsoby jejich porušování*.
Slovart, Praha, 2008; 272 str.

ŠTORM, František: *Eseje o typografii*. Revolver revue, Praha, 2008; 160 str.

PECINA, Martin: *Typomil.com*. [15. dubna 2013], <http://typomil.com/>.